

Rozhovor se seniorem – rozhovor s člověkem 65 let či starším

Okruhy k rozhovoru – formulovat přiměřeně konkrétnímu člověku a jeho slovníku!!!

- Jaká byla jeho cesta životem, důležité události? Které byly chápány jako důležité již v okamžiku prožívání, kterým je přikládána důležitost až zpětně. Možnost kresby čáry života.
- Co je pro něj z dnešního pohledu nejdůležitější věc v životě? Jak se to změnilo oproti jeho hodnotám před 20, 30, 50 roky?
- Období, které by chtěli prožít podruhé; období, které rozhodně ne.
- Může člověk dospět k životní moudrosti? Jak by tuto moudrost definoval? Je předatelná, sdělitelná dalším generacím?
- Kdy podle něj začíná stáří? Pozoruje u sebe nějaké příznaky stáří? Byla chvíle, kdy si uvědomil, že začíná stárnout?
- Odchod do důchodu – co mu to vzalo a co přineslo?
- Srovnání kulturního, historického a politického kontextu dob, v kterých člověk žil. V jaké době se mu líbilo nejvíc?
- V čem to mají pozdější generace jiné – lepší, horší; co už nezažijí tak, jako oni.
- Jaké změny sebou stáří nese po zdravotní, fyzické a sexuální stránce?
- Jaké změny sebou stáří nese po psychické a emoční stránce?
- Jaké změny ve vztazích s ostatními? Nejdůležitější blízcí; Vztahy mezi generacemi.
- Jak vidí mladší lidé starší?
- Setkal se někdy s ageismem – projevy diskriminace kvůli věku?
- Jak se dívá na současné komunikační technologie (počítače, smartphone...)? Používá je? K čemu všemu?
- Co by změnil ve svém životě, kdyby mohl?
- Jaké má plány či přání a sny do budoucna. Co by chtěl ještě prožít a dokázat?
- Myšlenky na smrt. Co následuje po smrti? Čemu věří? Z čeho má obavy?
- Jak stárnou ostatní?

- Existuje „umění stárnout“? V čem spočívá – „recept“?

Jaký byl pro ně poslední rok (pandemie). Co se změnilo? Bylo něco, co se změnilo k lepšímu/k horšímu?

Kdyby se stal zázrak a všechno by bylo, jak by chtěli, jak by to bylo?